

**Definicje wskaźników**  
**Działanie 6.2 OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ**  
**TYP D ROZWÓJ OŚRODKÓW EDUKACJI EKOLOGICZNEJ**  
**tryb konkursowy**

Cel Tematyczny 6.

Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów

Nazwa wskaźnika	Liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem
Charakter wskaźnika	Obligatoryjny
Jednostka miary	Szt.
Działanie 6.2	Ochrona różnorodności biologicznej
Rodzaj wskaźnika	Produkt
Priorytet Inwestycyjny	6d
Zakres interwencji – typy projektów	Wskaźnik ma zastosowanie dla projektów dotyczących: D. rozwoju ośrodków edukacji ekologicznej
Definicja wskaźnika	<p><b>Przedmiotowy wskaźnik wskazuje liczbę wybudowanych, rozbudowanych, zmodernizowanych obiektów</b> (rozumiane jako urządzone i zagospodarowany teren wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nim związanymi), przeznaczonych na prowadzenie ośrodków, w których jest prowadzona lub będzie prowadzona działalność w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• edukacji ekologicznej w tym prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych,</li> <li>• zachowania zasobów genowych roślin uprawnych i dziko rosnących,</li> <li>• prowadzenia opieki człowieka nad zwierzętami i roślinami.</li> </ul> <p><b>Poprzez edukację ekologiczną należy rozumieć</b> wszelkie formy działalności skierowanej do społeczeństwa, które mają na celu wpływanie na poziom świadomości ekologicznej, kształtowanie wiedzy, a także rozwijanie wrażliwości oraz chęci działania na rzecz kształtowania i ochrony środowiska.</p> <p><b>Poprzez ośrodek prowadzący działalność edukacyjną należy rozumieć</b> jednostkę organizacyjną zapewniającą rodzaj przestrzeni, która poświęcona jest ułatwianiu edukacji i rozwoju kompetencji, do zadań której należy przede wszystkim zapewnienie oferty edukacyjnej, zapewnienie fizycznej przestrzeni dla uczenia się, dostępu do wszelkich narzędzi istotnych w procesie świadczenia edukacji.</p> <p><b>Podstawa prawna</b> – Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628, 842, z 2014 r. poz. 805, 850, 1101, 1863, z 2015 r. poz. 222).</p>
Źródło danych	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. W przypadku rozbudowy i modernizacji - protokoły odbioru; wpisy do ewidencji środków trwałych</li> <li>2. W przypadku budowy – pozwolenia na użytkowanie, wpisy do ewidencji środków trwałych</li> <li>3. W przypadku utworzenia i prowadzenia ogrodu botanicznego i zoologicznego oraz ośrodka rehabilitacji zwierząt – zezwolenie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.</li> </ol>

Nazwa wskaźnika	Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony (C123)
Charakter wskaźnika	Obligatoryjny
Jednostka miary	ha
Działanie 6.2	Ochrona różnorodności biologicznej
Rodzaj wskaźnika	Rezultat bezpośredni

Priorytet Inwestycyjny	6d
Zakres interwencji – typy projektów	Wskaźnik ma zastosowanie do projektów obejmujących wsparcie w zakresie: D. rozwoju ośrodków edukacji ekologicznej.
Definicja wskaźnika	<p>Przedmiotowy wskaźnik wskazuje powierzchnię odtworzonych lub utworzonych siedlisk, dzięki wdrożonej interwencji w ramach programu, mających na celu poprawę stanu ochrony zagrożonych gatunków.</p> <p>Projekty mogą być realizowane zarówno w, jak i poza obszarami Natura 2000, i muszą przyczynić się do poprawy stanu ochrony gatunków, siedlisk lub ekosystemów różnorodności biologicznej.</p> <p><b>Poprzez siedlisko należy rozumieć:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li><b>siedlisko przyrodnicze</b> czyli obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne (czyli nieożywione elementy środowiska wpływające bezpośrednio lub pośrednio na organizm żywy) i biotyczne (czyli żywe elementy środowiska, które wpływają pośrednio lub bezpośrednio na organizmy żywe i nieożywioną część środowiska),</li> <li><b>siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym</b> czyli zagrożone zanikiem na terytorium państw członkowskich UE, za którego ochronę Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu wielkości jego naturalnego zasięgu mieszczącego się na terytorium tych państw,</li> <li><b>siedlisko roślin, zwierząt lub grzybów</b> czyli obszar występowania roślin, zwierząt lub grzybów w ciągu całego życia lub dowolnym stadium ich rozwoju,</li> <li><b>siedlisko przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty</b> czyli takie, które na terytorium UE jest zagrożone zanikiem w swoim naturalnym zasięgu, ma niewielki zasięg naturalny w wyniku regresji lub z powodu ograniczonego obszaru występowania wynikającego z jego wewnętrznych, przyrodniczych właściwości lub stanowi reprezentatywny przykład typowych cech regionu biogeograficznego występującego w państwach członkowskich UE.</li> </ol> <p><b>Obszary, które otrzymały wsparcie z EFRR wielokrotnie, powinny być liczone tylko raz.</b></p> <p><b>Podstawa prawna</b> – Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628, 842, z 2014 r. poz. 805, 850, 1101, 1863, z 2015 r. poz. 222).</p>
Źródło danych	<ol style="list-style-type: none"> <li>opisy wspartych obszarów,</li> <li>wykazy siedlisk i gatunków oraz form ochrony na wspartych obszarach,</li> <li>mapy przedstawiające umiejscowienie i powierzchnię wspartych siedlisk,</li> <li>protokoły kontroli.</li> </ol>

## Wskaźniki horyzontalne

### Zestaw wskaźników do monitorowania na etapie realizacji projektu

W sytuacji, gdy beneficjent realizuje projekt, który będzie wpływać/ wpływa na realizację wskaźników wyszczególnionych w niżej zamieszczonych formatkach, zobligowany jest do ich monitorowania na etapie wdrażania projektu. Z zastrzeżeniem zapisów zawartych w kolejnych akapitach, nie jest obligatoryjne natomiast wskazywanie wartości docelowych dla tych wskaźników na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie. Oznacza to, że na etapie wniosku o dofinansowanie wartości docelowe i tych wskaźników mogą przybrać wartość 0, natomiast na etapie realizacji projektu powinien zostać odnotowany faktyczny przyrost wybranego wskaźnika. Beneficjent spośród niżej wyszczególnionych wskaźników wybiera wyłącznie te, które są adekwatne do przedmiotu realizowanego przez niego projektu i będą zasilane (tj. odnotowywały przyrost) na etapie (wskaźniki produktu) lub bezpośrednio po (wskaźniki rezultatu) realizacji projektu.

Z uwagi na brzmienie kryteriów wyboru projektów: „*Wpływ na polityki horyzontalne*”, Beneficjent, który realizuje projekty w poddziałaniu 6.2, typ D nie powinien wykazywać, jako docelowych, wartości „0”, w odniesieniu do następujących wskaźników horyzontalnych:

**Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami i/lub**  
**Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami**

Wskazanie „0” wartości docelowej w tej sytuacji, zwiększy ryzyko uzyskania 0 punktów w kryterium **wplywu projektu na realizację zasady równości szans kobiet i mężczyzn oraz realizację zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami**.

Nazwa wskaźnika	<b>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami</b>
Jednostka miary	szt.
Działanie 6.2	<b>Ochrona różnorodności biologicznej</b>
Rodzaj wskaźnika	<b>Produkt</b>
Priorytet Inwestycyjny	Wskaźnik horyzontalny
Zakres interwencji – typy projektów	Wskaźnik ma zastosowanie do projektów obejmujących wsparcie w zakresie: D. rozwoju ośrodków edukacji ekologicznej.
Definicja wskaźnika	Wskaźnik odnosi się do liczby obiektów budowlanych, które zaopatrzone m.in. w specjalne podjazdy, windy, urządzenia głośnomówiące, bądź inne udogodnienia (tj. usunięcie barier w dostępie, w szczególności barier architektonicznych) ułatwiający dostęp do tych obiektów i poruszanie się po nich osobom niepełnosprawnym ruchowo czy sensorycznie. Jako obiekty budowlane należy rozumieć konstrukcje połączone z gruntem w sposób trwały, wykonane z materiałów budowlanych i elementów składowych, będące wynikiem prac budowlanych (wg. def. PKOB). Przy obliczaniu wskaźnika należy podać liczbę obiektów, a nie sprzętów, urządzeń itp., w które obiekty zaopatrzone. Jeśli instytucja, zakład itp. składa się z kilku obiektów, należy zliczyć wszystkie, które dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych.
Źródło danych	Dokument księgowy potwierdzający poniesienie wydatków na dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, wraz z protokołem odbioru i dowodem księgowym potwierdzającym oddanie środka trwałego do użytkowania lub powiększającym wartość środka trwałego, (jeśli dotyczy). W przypadku projektu realizowanego z zastosowaniem uproszczonych metod rozliczania wydatków Beneficjent w porozumieniu z Instytucją Pośredniczącą/Instytucją zarządzającą – jednostka ds. wdrażania określa dokument stanowiący podstawę naliczenia wartości wskaźnika.

Nazwa wskaźnika	<b>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami</b>
Jednostka miary	szt.
Działanie 6.2	<b>Ochrona różnorodności biologicznej</b>
Rodzaj wskaźnika	<b>Produkt</b>
Priorytet Inwestycyjny	Wskaźnik horyzontalny
Zakres interwencji – typy projektów	Wskaźnik ma zastosowanie do projektów obejmujących wsparcie w zakresie: D. rozwoju ośrodków edukacji ekologicznej.
Definicja wskaźnika	Racjonalne usprawnienie oznacza konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Przykłady racjonalnych usprawnień: tłumacz języka migowego, transport niskopodłogowy, dostosowanie infrastruktury (nie tylko budynku, ale też dostosowanie infrastruktury komputerowej np. programy powiększające, mówiące, drukarki materiałów w alfabecie Braille'a), osoby asystujące, magnetofony służące do odtwarzania plików tekstowych: książek, dokumentów internetowych, poczty elektronicznej itp. dla osób niedowidzących, programy dostosowane dla użytkowników komputerów z wadą wzroku i in. Definicja opracowana na podstawie: <i>Wytucznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020</i> .
Źródło danych	Dokument księgowy potwierdzający poniesienie wydatków, o których mowa w definicji

	<p>wskaźnika, wraz z protokołem odbioru/zdawczo – odbiorczym/wykonania zadań i wpisem do ewidencji środków trwałych, (jeśli dotyczy).</p> <p>W przypadku projektu realizowanego z zastosowaniem uproszczonych metod rozliczania wydatków Beneficjent w porozumieniu Instytucją Zarządzającą – Jednostką ds. wdrażania, określa dokument stanowiący podstawę naliczenia wartości wskaźnika.</p>
--	--

Nazwa wskaźnika	<b>Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – pozostałe formy</b>
Charakter wskaźnika	<b>Obligatoryjny</b>
Jednostka miary	EPC
Działanie 6.2	<b>Ochrona różnorodności biologicznej</b>
Rodzaj wskaźnika	<b>Rezultat bezpośredni</b>
Priorytet Inwestycyjny	Wskaźnik horyzontalny
Zakres interwencji – typy projektów	Wskaźnik ma zastosowanie do projektów obejmujących wsparcie w zakresie: D. rozwoju ośrodków edukacji ekologicznej.
Definicja wskaźnika	<p>Wskaźnik służy do pomiaru liczby pracowników zatrudnionych bezpośrednio w efekcie realizacji projektu, pracujących <b>na podstawie umów cywilnoprawnych</b> tj.: umów o dzieło, umów zlecenia <b>czy samozatrudnienia</b> – kontraktu, jak i pracujących <b>na podstawie umów o pracę na czas określony</b> np.: do obsługi projektu, <b>zarówno w przedsiębiorstwach</b> jak i pozostałych <b>podmiotach niebędących przedsiębiorstwami</b>.</p> <p>Miejsce pracy powstałe w wyniku realizacji projektu, nie musi spełniać wymogu trwałości tzn. nie musi być utrzymane przez beneficjenta, chyba, że odrębne przepisy lub zasady programowe nakładają bardziej restrykcyjne obowiązki w tym zakresie.</p> <p>Liczba etatów wykazywana jest w tzw. ekwiwalencie pełnego czasu pracy (EPC).</p> <p>Zatrudnienie w ekwiwalentach pełnego czasu pracy ustala się na podstawie proporcji czasu przepracowanego przez poszczególnych pracowników w ciągu roku sprawozdawczego w stosunku do pełnego czasu pracy obowiązującego w danej instytucji (zgodnie z wytycznymi Głównego Urzędu Statystycznego zamieszczonymi w objaśnieniach do formularza PNT-01 lub PNT-01/s). Przy wyliczeniu EPC nie należy odejmować absencji oraz innych nieobecności usprawiedliwionych.</p> <p>W przypadku osób wykonujących daną działalność na podstawie umowy zlecenia, umowy o dzieło lub samozatrudnienia – do wyliczenia EPC podajemy: pełny, faktyczny czas pracy w roku sprawozdawczym „ze wszystkich umów”, podany, jako odpowiedni ułamek rocznego czasu pracy.</p> <p>Wskaźnik należy mierzyć w rozbiciu na Kobiety (K) i Mężczyzn (M) oraz Ogółem (O).</p>
Źródło danych	Umowy zlecenia, o dzieło, kontrakty, umowy o pracę na czas określony.

Nazwa wskaźnika	<b>Liczba osób objętych szkoleniami / doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych</b>
Charakter wskaźnika	<b>Obligatoryjny</b>
Jednostka miary	os.
Działanie 6.2	<b>Ochrona różnorodności biologicznej</b>
Rodzaj wskaźnika	<b>Produkt</b>
Priorytet Inwestycyjny	Wskaźnik horyzontalny
Zakres interwencji	Wskaźnik ma zastosowanie do projektów obejmujących wsparcie w zakresie: D. rozwoju ośrodków edukacji ekologicznej
Definicja wskaźnika	Wskaźnik mierzy liczbę osób objętych szkoleniami / doradztwem w zakresie nabywania / doskonalenia umiejętności warunkujących efektywne korzystanie z mediów elektronicznych tj. m.in. korzystania z komputera, różnych rodzajów oprogramowania, Internetu oraz kompetencji ściśle informatycznych (np. programowanie, zarządzanie bazami danych, administracja sieciami, administracja witrynami internetowymi).
Źródło danych	Dokument księgowy potwierdzający poniesienie wydatków dotyczących udziału uczestnika w szkoleniu/ doradztwie w zakresie kompetencji cyfrowych, wraz z certyfikatem

	ukończenia szkolenia (jeśli dotyczy).
--	---------------------------------------

Nazwa wskaźnika	<b>Liczba utrzymanych miejsc pracy</b>
Jednostka miary	EPC
Działanie 6.2	<b>Ochrona różnorodności biologicznej</b>
Rodzaj wskaźnika	<b>Rezultat bezpośredni</b>
Priorytet Inwestycyjny	Wskaźnik horyzontalny
Zakres interwencji – typy projektów	Wskaźnik ma zastosowanie do projektów obejmujących wsparcie w zakresie: D. rozwoju ośrodków edukacji ekologicznej.
Definicja wskaźnika	<p>Wskaźnik służy do pomiaru liczby miejsc pracy, które zostały utrzymane w wyniku wsparcia, w ciągu pełnego roku kalendarzowego od zakończenia realizacji projektu, a które byłyby zlikwidowane, gdyby tego wsparcia Beneficjent nie uzyskał. Etaty muszą być obsadzone (nieobsadzonych etatów się nie wlicza). Prace sezonowe i niepełnowymiarowe należy przeliczyć na ekwiwalent pełnego czasu pracy.</p> <p>Zatrudnienie w ekwiwalentach pełnego czasu pracy ustala się na podstawie proporcji czasu przepracowanego przez poszczególnych pracowników w ciągu roku sprawozdawczego</p> <p>w stosunku do pełnego czasu pracy obowiązującego w danej instytucji (zgodnie z wytycznymi Głównego Urzędu Statystycznego zamieszczonymi w objaśnieniach do formularza PNT-01 lub PNT-01/s). Przy wyliczeniu EPC nie należy odejmować absencji oraz innych nieobecności usprawiedliwionych.</p> <p>W przypadku osób wykonujących daną działalność na podstawie umowy zlecenia, umowy o dzieło lub samozatrudnienia – do wyliczenia EPC podajemy: pełny, faktyczny czas pracy w roku sprawozdawczym „ze wszystkich umów”, podany, jako odpowiedni ułamek rocznego czasu pracy.</p> <p>Zgodnie z art. 71 rozporządzenia ogólnego zachowanie trwałości utrzymanych miejsc pracy stworzonych przez MŚP wynosi 3 lata od złożenia wniosku o płatność końcową.</p> <p>W celu weryfikacji, czy utrzymano wymaganą liczbę nowych miejsc pracy, należy porównać poziom wyjściowy zatrudnienia (na moment złożenia wniosku aplikacyjnego), z poziomem zatrudnienia w okresie utrzymania nowych miejsc pracy.</p> <p>Wskaźnik należy mierzyć w rozbiciu na Kobiety (K) i Mężczyzn (M) oraz Ogółem (O).</p>
Źródło danych	Umowy zlecenia, o dzieło, kontrakty, umowy o pracę

Definicje zostały opracowane na podstawie Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych stanowiącej załącznik do Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 22 kwietnia 2015 r. oraz, w odniesieniu do wskaźników EFRR, Katalogu definicji dla Celów Tematycznych finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności oraz dla pomocy technicznej (wersja dokumentu z dnia 7 marca 2014 r.). Wszelkie zmiany ww. dokumentów będą skutkowały koniecznością stosowania przez beneficjentów aktualnych definicji (ujętych w obowiązujących wersjach dokumentów) oraz aktów prawnych powiązanych z definicjami ww. wskaźników.